

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

14.04.2020

Lēmums Nr. 4-02/21

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Kurzemes plānošanas reģions, adrese: Avotu iela 12, Saldus, Saldus novads, LV-3801,
e – pasts: pasts@kurzemesregions.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2021. – 2027. gadam (turpmāk – Attīstības programma)

Izvērtētā dokumentācija:

Kurzemes plānošanas reģiona (turpmāk – Izstrādātāja) 2020. gada 11. marta vēstule Nr. 2.5.9/38/20 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021–2027 izstrādei”, Izstrādātājas iesniegums “Par plānošanas dokumenta Kurzemes plānošanas dokumenta attīstības programma 2021.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu” (turpmāk – Iesniegums), Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Liepājas RVP) 2020. gada 4. marta vēstule Nr. 11.2/468/LI/2020 “Par Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2021.–2027. gadam”, Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Ventspils RVP) 2020. gada 4. marta vēstule Nr. 2.3/489/VE/2020 “Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu”, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2020. gada 6. marta vēstule Nr. 4.8/1075/2020–N “Par informācijas un nosacījumu sniegšanu un par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību” un Veselības inspekcijas 2020. gada 2. marta vēstule Nr. 4.6.1 “Par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu”.

Izstrādātājas viedoklis:

Plānošanas dokumentam nav nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo Attīstības programma tiks izstrādāta saskaņā ar spēkā esošās Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015. – 2030. gadam (turpmāk – Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas) ilgtermiņa prioritātēm un Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmu 2015.–2020. gadam, kam Stratēģiskais novērtējums nav bijis piemērots. Izstrādātājas ieskatā jebkurām plānotajām darbībām būs saistošs konkrētas vietējās pašvaldības teritorijas plānojums, kuram tiek vai netiek piemērots Stratēģiskais novērtējums un sagatavots Vides pārskats. Telpiskās attīstības perspektīva un vadlīnijas pašvaldību teritorijas

plānošanai ir ietvertas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tāda plānošanas dokumenta sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, – turpmāk Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2020. gada 11. martā Birojā saņemts Izstrādātājas vēstule Nr. 2.5.9/38/20 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021–2027 izstrādei*” ar klāt pievotajiem dokumentiem, tostarp Iesniegumu, lūdzot Biroju pieņemt lēmumu par Stratēģiskā novērtējuma piemērošanu vai nepiemērošanu plānošanas dokumentam. Atbilstoši Iesniegumam:
  - 2.1. Attīstības programma plānota izstrādāt saskaņā ar Nacionālo attīstības plānu 2021.–2027. gadam, Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam, kā arī saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmu 2015.–2020. gadam. Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 16. jūlija noteikumu Nr. 402 “*Noteikumi par plānošanas reģionu teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*” 2.2. nodaļas prasībām tiks izvērtētas Kurzemes plānošanas reģionā (turpmāk – KPR) ietilpstošo vietējo pašvaldību attīstības programmas, kā arī ņemtas vērā blakus esošo plānošanas reģionu attīstības programmas. Izstrādē tiks ņemti vērā nacionāla līmeņa tematiskie plānojumi: Jūras plānojums 2030 un Valsts ilgtermiņa tematiskais plānojums Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai;
  - 2.2. KPR teritorija ietver 20 vietējās pašvaldības: Liepājas un Ventspils pilsētas, kā arī 18 novadus: Aizputes, Alsungas, Brocēnu, Dundagas, Durbes, Grobiņas, Kuldīgas, Mērsraga, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rojas, Rucavas, Saldus, Skrundas, Talsu, Vaiņodes un Ventspils novadus;
  - 2.3. Attīstība programmā tiks ietverta stratēģiskā daļa ar vidēja termiņa attīstības prioritātēm un rīcības virzieniem (pasākumu kopums), rīcības plānu un ieviešanas uzraudzības un novērtēšanas kārtību, kurā noteikti rezultatīvie rādītāji, uzraudzības pārskata sniegšanas biežums un saturs. Rīcības plāns tiks izstrādāts saskaņā ar spēkā esošās Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ilgtermiņa prioritātēm ne mazāk kā triju gadu periodam, ietverot plānotās darbības un to izpildes termiņus, investīciju projektus, to finansējuma apjomu un avotus, plānoto darbību rezultātus, īstenošanas periodu, kā arī par rīcības plāna un investīciju projektu īstenošanu atbildīgās personas;
  - 2.4. Vides un dabas problēmas, rīcības virzieni un uzdevumi analizēti un noteikti hierarhiski augstākos attīstības plānošanas dokumentos: Nacionālā attīstības plānā 2021.–2027. gadam, Reģionālās politikas pamatnostādņu 2021.–2027. gadam: B1.1.uzdevumā “*Pašvaldību ēku energoefektivitātes uzlabošana pakalpojumu sniegšanai*”, B.2.6.uzdevumā “*Ilgtspējīga publiskās ārtelpas attīstība*”. Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes un Valsts vides dienesta norādītajam tiks pievērsta īpaša uzmanība Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas (ietver krasta kāpu, jūras un ierobežotas saimnieciskās darbības aizsargjoslas) teritorijai un antropogēnajai slodzei uz šo teritoriju, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (turpmāk – ĪADT),

tostarp *Natura 2000* teritorijām KPR, dabas skaitīšanas ietvaros konstatētajām dabas vērtībām (īpaši aizsargājami biotopi un sugas), kā arī jūras krasta erozijas seku mazināšanai. Tiks ņemtas vērā arī Veselības ministrijas un Veselības inspekcijas norādījumi nelabvēlīgas ietekmes novēršanai attiecībā uz gaisa piesārņojumu, emisijām gaisā, iespējamo smaku un trokšņu piesārņojumu, vēja parku ietekmi uz cilvēku veselību, “zilo” un “zaļo” zonu veidošanai, dzeramā ūdens un peldvietu kvalitātei;

2.5. KPR teritorijā ir 2 dabas rezervāti (Grīņu un Moricsalas), Slīteres nacionālais parks, kā arī 15 dabas parki, 73 dabas liegumi, 77 dabas pieminekļi un mikroliegumi. Uzsākot Attīstības programmas izstrādi, nav noteiktas konkrētas plānotās darbības *Natura 2000* teritorijās. Pēc Dabas aizsardzības pārvaldes realizētā Dabas skaitīšanas projekta beigām tiks precizētas dabas vērtības, t.sk. īpaši aizsargājami biotopi un sugas. KPR teritorijā ir Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas, kā arī visi Aizsargjoslu likumā noteiktie vides un dabas resursu aizsargjoslu veidi.

3. Iesniegumam pievienotas:

3.1. VVD Ventspils RVP 2020. gada 4. marta vēstule Nr. 2.3/489/VE/2020 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā atzīmēts, ka Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas lielas daļas apgrūtinājums ir Baltijas jūras piekrastes aizsargjosla, kurā iekļaujas arī Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjosla (turpmāk – Krasta kāpu aizsargjosla), kas ir īpaši jutīga pret dažādiem ārējiem faktoriem, tostarp antropogēnās ietekmes radītajām izmaiņām, kas veicinājusi arī krasta erozijas aktivizēšanos. VVD Ventspils RVP izteikusi viedokli, ka Attīstības programmā nepieciešams iestrādāt rīcības kopumu antropogēnās slodzes negatīvās ietekmes samazināšanai un ierobežošanai Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā. Vienlaikus VVD Ventspils RVP vērsusi uzmanību, ka, izstrādājot Attīstības programmu, būtiski ir ņemt vērā AS “*Latvijas valsts meži*” veikto aktīvo darbību meža ceļu izbūves procesā, kura rezultātā tiek izveidots plašs meža ceļu tīkls, kurš rada meža fragmentēšanu un apdraud ne vien mežu masīvu, bet arī mozaīkveida ainavu ar ievērojamu mežu īpatsvaru bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Ņemot vērā minēto VVD Ventspils RVP ieskatā Attīstības programmā iekļaujama rīcību kopums atbilst Likuma 23. divi *prim* pantā (Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritēriji) minētajiem kritērijiem, līdz ar to Attīstības programmai saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23.marta noteikumos Nr. 157 „*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) noteiktajām prasībām nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu;

3.2. VVD Liepājas RVP 2020. gada 4. marta vēstule Nr. 11.2/468/LI/2020 “*Par Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2021.–2027. gadam*”, kurā VVD Liepājas RVP, sniedzot identiskus argumentus kā VVD Ventspils RVP, uzskata, ka Attīstības programmā iekļaujama rīcību kopums atbilst Likuma 23. divi *prim* pantā (Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritēriji) minētajiem kritērijiem, līdz ar to Attīstības programmai saskaņā ar Noteikumos Nr. 157 noteiktajām prasībām nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu;

3.3. DAP administrācijas 2020. gada 6. marta vēstule Nr. 4.8/1075/2020–N “*Par informācijas un nosacījumu sniegšanu un par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”, kurā DAP administrācija norādījusi uz faktu, ka plānošanas dokumentā iekļautās teritorijas daļā atrodas vairākas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas, kā arī ārpus šīm teritorijām ir konstatētas daudzveidīgas īpaši aizsargājamās dabas vērtības – prioritārie piejūras biotopi un īpaši aizsargājama augu un putnu sugu dzīvotnes, kā arī to, ka antropogēnā slodze uz Krasta kāpu aizsargjoslu un dabas vērtībām piekrastē kļūst nekontrolējama, radot būtisku

negatīvu ietekmi uz esošajām dabas vērtībām, tās noplicinot, iznīcinot, kā arī pastiprinot erozijas procesu attīstību. DAP administrācijas ieskatā, lai sasniegtu Aizsargjoslu likumā noteikto Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslas izveidošanas mērķi, kā arī Sugu un biotopu aizsardzības likuma mērķi, Attīstības programmas visās sadaļās būtu nepieciešams iestrādāt rīcības kopumu antropogēnās slodzes negatīvās ietekmes samazināšanai un ierobežošanai Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā. Tāpat kā būtiskākie riski, kas apdraud ne vien mežu masīvu, bet arī mozaikveida ainavu ar ievērojamu mežu īpatsvaru bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ir mežu fragmentācija un traucējumu palielināšana, ko rada ceļu ekspluatācija, papildus DAP administrācija norāda, ka šo ceļu būvniecība (neveidojot savstarpēju savienojumu) nav stratēģiski izvērtēta, tāpēc būtu stratēģiski nepieciešams vērtēt kopējo ceļu tīklu reģionā. DAP administrācija rekomendē Attīstības programmas ietvaros izstrādāt KPR teritorijas ainavu plānu, uzsvāru liekot uz mežu masīviem, paredzot risinājumus, kas mazinās meža fragmentāciju. Vienlaicīgi DAP administrācija uzskata, ka Attīstības programmas izstrādē vēlams atspoguļot Baltijas jūras Kurzemes piekrastes attīstības problēmu kontekstā ar klimata pārmaiņu procesiem, kas izpaužas pastiprinātā Latvijas (Kurzemes) sauszemes teritoriju zaudēšanā pie Baltijas jūras neaizsalšanas un jūras krastu nesasalšanas ziemas periodā, kad jūras viļņu un vēju ietekmē pastiprinās krastu nobrukšana un kāpu noskalosšanās. DAP administrācija paudusi viedokli par Stratēģisko novērtējumu, atsaucoties uz faktu, ka 2014. gadā tāds netika piemērots plānošanas dokumentu kompleksam “*Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.–2030.gadam*” un “*Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015.–2020.gadam*”, tomēr gadījumā, ja kāda no Attīstības programmā noteiktajām prioritātēm un rīcībām atbilst Likuma 23. divi *prim* pantā minētajiem kritērijiem un nav iekļauta Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, DAP administrācija uzskata, ka Attīstības programmai saskaņā ar Noteikumos Nr. 157 noteiktajām prasībām nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu;

- 3.4. Veselības inspekcijas 2020. gada 2. marta vēstule Nr. 4.6.1 “*Par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu*”, kurā Veselības inspekcija atzīmējusi, ka Kurzemes plānošanas reģiona administrācijai tika sniegti Veselības ministrijas sagatavoti vienoti nosacījumi/informācija Attīstības programmas izstrādei, kur tika uzsvērtā nepieciešamība iespējamās ietekmes uz vidi un cilvēku veselību izvērtēšanai, plānojot ražošanas uzņēmumu, transporta infrastruktūras, vēja parku attīstību. Ņemot vērā iepriekš minēto, lai novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz cilvēku veselību ietekmējošo faktoru intensitāti – emisijas gaisā, iespējamais smaku piesārņojums, radītais trokšņa piesārņojums u.c. un izstrādātu nosacījumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai, Veselības inspekcija uzstāj uz Stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu Attīstības programmas izstrādei.
4. Novērtējis Izstrādātājas Iesniegumu un tam pievienoto dokumentu sniegto informāciju un pamatnosacījumus KPR teritorijas turpmākās attīstības potenciālajām iespējām, kā arī, vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētais plānošanas dokuments atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams:
  - 4.1. Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, kurus apstiprina Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts pašvaldību institūcija, cita atvasināta publiska persona vai cits subjekts, kuram deleģēts valsts pārvaldes uzdevums vai valsts īpašuma apsaimniekošana, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai. Savukārt Likuma 4. panta ceturtajā daļā noteikts, ka Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem

jomās, kuras nav minētas šā panta trešās daļas 1. punktā, ja tie ietver pamatnosacījumus paredzēto darbību īstenošanai un plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt vidi. Plānošanas reģiona attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, ko atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 19. panta 3. daļā noteiktajam apstiprina ar plānošanas reģiona attīstības padomes lēmumu. Plānošanas reģiona attīstības programma ir saistīta ar tā teritoriju attīstības plānošanu un izmantošanu;

- 4.2. Savukārt Likuma 23. divi prim pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts, tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem;
- 4.3. No iepriekš minētā izriet, ka lielā mērā to, vai plānošanas dokumentam nepieciešams Stratēģiskais novērtējums, nosaka gan plānošanas dokumenta būtība (plānošanas saturs un risinājumi), gan joma vai teritorija, attiecībā uz kuru plānošanas dokuments izstrādāts (ar to saistītās vides problēmas). Šādā kontekstā Birojs vērs uzmanību tam, ka, lai arī Attīstības programma nav teritorijas plānošanas dokuments, tomēr tā tiek izstrādāta konkrētai teritorijai (KPR teritorijai), kur ir gan tai raksturīgās vides problēmas, gan specifiski noteiktie attīstības mērķi. Šādā ziņā visa veida attīstības programmas vienmēr ir saistītas arī ar konkrētu plānošanas dokumentā ietvertu teritoriju un ir galvenais dokuments finanšu plānošanas jomā, kas noteic prioritātes un rīcības noteiktu darbību īstenošanai;
- 4.4. Birojs konstatē, ka Attīstības programmu ir paredzēts izstrādāt kā jaunu plānošanas dokumentu saskaņā ar Nacionālo attīstības plānu 2021.–2027. gadam, Reģionālās politikas pamatnostādņem 2021.–2027. gadam, kā arī saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ilgtermiņa prioritātēm un Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmu 2015.–2020. gadam. Birojs vērs uzmanību tam, ka gan Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam, gan arī Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam ir izstrādāti kā jauni plānošanas dokumenti, nosakot jaunas prioritātes nākamajam plānošanas periodam, kas sakrīt ar Attīstības programmas noteikto termiņu īstenošanu, tādējādi, iespējams, var tikt mainītas/pārskatītas iepriekšējā plānošanas perioda Attīstības programmā noteiktās prioritātes un rīcības virzieni. Savukārt Attīstības programma ir hierarhiski pakārtota Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītajām ilgtermiņa prioritātēm un stratēģiskajiem mērķiem, kā rezultātā tiek izstrādāts Rīcības plāns ar plānotajām darbībām, nosakot cita starpā plānoto darbību rezultātus un finanšu avotus, kas lielākajā daļā plānotajām rīcībām ir saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējumu. Vienlaicīgi gan Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai, gan Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmai 2015.–2020. gadam Stratēģiskais novērtējums nav veikts. Ņemot vērā iepriekš konstatēto, attiecīgi šajā gadījumā nevar balstīties uz vides apsvērumu izvērtējumu, kas jau būtu ņemts vērā iepriekš izstrādātajos KPR attīstības plānošanas dokumentos;
- 4.5. Izskatot Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmas 2015.–2020. gadam Rīcības plānā ietvertās plānotās darbības, Birojs konstatē, ka iepriekšējā plānošanas periodā plānotās rīcības ir saistītas arī ar vidi ietekmējošām darbībām, piemēram,

tādām kā: 1) degradēto teritoriju izpēte un pielāgošana uzņēmējdarbības vajadzībām, 2) industriālā mantojuma izpēte un pielāgošana tūrisma vajadzībām, 3) jaunu tūrisma pakalpojumu attīstība, nodrošinot tam nepieciešamo infrastruktūras izveidi, 4) ainaviski vērtīgo teritoriju noteikšana un līdzdalība ainavu politikas izstrādē, īstenošanā un monitoringā, 5) akvakultūras potenciāla izpēte un normatīvā regulējuma identificēšana, 6) dabas resursu ieguves un izmantošanas iespēju izpēte, 7) publiskās infrastruktūras attīstība Baltijas jūras piekrastē pieejamības nodrošināšanai un tūrisma attīstībai, 8) Ventas upes baseina apsaimniekošanas plāna ieviešana (veikta upju tīrīšana, ierīkota atbilstoša infrastruktūra), 9) dabas tūrisma antropogēnās slodzes samazinošas infrastruktūras un pakalpojumu attīstība, 10) vides monitoringa sistēmas pilnveidošana, 11) Kurzemes reģiona mobilitātes plāna izstrāde, 12) velomaršrutu plānošana, 13) infrastruktūras izveide reģionu ostu kuģošana uzlabošanai un jahtu tūrisma attīstībai nepieciešamās infrastruktūras pilnveidošana.¹ Iespējams, ka liela daļa no iepriekš plānotajiem projektiem varētu būt jau realizēta, bet, mainoties nacionālo plānošanas dokumentu prioritātēm, Attīstības programmā varētu tikt iekļautas jaunas ar vidi saistītas rīcības vai arī vēl nerealizētie projekti no iepriekšējā plānošanas perioda;

- 4.6. Ilgtspējīgā attīstības stratēģijā norādīts, ka KPR ir vietējo resursu izmantošanas potenciāls (dabas resursi – māli, kvarca smiltis, smilts – grants, kaļķakmeņi, kūdra, sapropelis), kas pašlaik ir salīdzinoši maz izmantoti, notiek naftas un retmetālu izpēte, kam var būt nozīmīgs potenciāls nākotnē, kā arī liels potenciāls pazemes gāzes glabātuvju izveidei un alternatīvas enerģētikas attīstībai. Savukārt Baltijas jūras un Rīgas līča teritorijas piekraste tiek uzlūkota kā vērtīgu jūras biotopu un saimnieciskās aktivitātes telpa, gan arī kā potenciāls tūrisma un atpūtas attīstībai. Tāpat Ilgtspējīgā attīstības stratēģijā kā jauns perspektīvs attīstības potenciāls ir plānots Baltijas jūrai – kā kuģošanas, zivju un jūras produktu, derīgo izrakteņu, enerģijas ieguves vietai, kam tiek paredzēta strauja attīstība. Efektīva jūras resursu izmantošana un apsaimniekošana ir viena no KPR galvenajām nākotnes prioritātēm.² Tādējādi Birojs secina, ka Attīstības programma var radīt priekšnoteikumus vidi ietekmējošu projektu realizācijai, kuru īstenošana atkarīga no virzieniem, kas kā prioritāri noteikti Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, kam Stratēģiskais novērtējums nav veikts;
- 4.7. Institūciju sniegtajās konsultācijās (skatīt šā lēmuma 3. punktu) par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību Attīstības programmai tiek norādīts uz vides problēmām KPR teritorijā, tostarp esošo situāciju Krasta kāpu aizsargjoslā, kas ir īpaši jutīga pret dažādiem ārējiem faktoriem, t.sk. antropogēnās ietekmes radītajām izmaiņām. Gan VVD Ventspils RVP, gan VVD Liepājas RVP un DAP administrācija izteikušas viedokli, ka Attīstības programmā nepieciešams iestrādāt rīcības kopumu antropogēnās slodzes negatīvās ietekmes samazināšanai un ierobežošanai Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā. DAP administrācija papildus rekomendē Attīstības programmas ietvaros izstrādāt KPR teritorijas ainavu plānu, paredzot risinājumus, kas mazinātu meža fragmentāciju. Tāpat DAP administrācija ieteikusi Attīstības programmas izstrādē atspoguļot Baltijas jūras Kurzemes piekrastes attīstības problēmu kontekstā ar klimata pārmaiņu procesiem, kas izpaužas pastiprinātā Kurzemes sauszemes teritoriju zaudēšanā pie Baltijas jūras neaizsalšanas un jūras krastu nesasalšanas ziemas periodā. Savukārt Veselības inspekcija atzīmējusi, ka ir sniegti Veselības ministrijas sagatavoti vienoti nosacījumi/ informācija Attīstības programmas

¹ Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2015.-2020. gadam pieejama Kurzemes plānošanas reģiona tīmekļa vietnē: <https://www.kurzemesregions.lv/wp-content/uploads/2018/11/Kurzeme-2020.pdf>

² Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015. – 2030. gadam pieejama Kurzemes plānošanas reģiona tīmekļa vietnē <https://www.kurzemesregions.lv/wp-content/uploads/2018/11/Kurzeme-2030.pdf>

izstrādei, tostarp attiecībā uz nepieciešamību iespējamās ietekmes uz vidi un cilvēku veselību izvērtēšanai, plānojot ražošanas uzņēmumu, transporta infrastruktūras, vēja parku u.c. attīstību, tāpēc nepieciešams novērtēt plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz cilvēku veselību ietekmējošo faktoru intensitāti (emisijas gaisā, iespējamais smaku piesārņojums, radītais trokšņa piesārņojums u.c.) un izstrādāt nosacījumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai. Veselības inspekcija, VVD Ventspils RVP un VVD Liepājas RVP ir rekomendējušas veikt Stratēģisko novērtējumu;

- 4.8. Ievērojot iepriekš minēto, Birojam nav pamata nonākt pie secinājuma, ka ar Attīstības programmu nevarētu būt saistīti risinājumi, kas aptver Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktās jomas un prasa pārdomātu, ilgtspējīgu plānošanu.
5. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem, konstatē, ka Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programmai 2021.–2027. gadam Stratēģiskais novērtējums konkrētajā gadījumā ir nepieciešams. Stratēģiskais novērtējums veicams atbilstoši Likuma 23. pieci *prim* pantā noteiktajam, t. sk., sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23. pieci *prim* panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

- Aizsargjoslu likums;
- Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants;
- Likums “Sugu un biotopu aizsardzības likums”;
- Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Ministru kabineta 1999. gada 15. jūnija noteikumi Nr.212 „Noteikumi par dabas liegumiem”;
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts;
- Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 „Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”;
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Izstrādātājas 2020. gada 11. marta vēstuli Nr. 2.5.9/38/20 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021–2027 izstrādei”, Iesniegumu un tam pievienoto dokumentāciju par Attīstības programmas izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumenta īstenošana var tikt saistīta ar vidi ietekmējošu jautājumu risināšanu, tostarp Baltijas jūras piekrasti un Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas (*NATURA 2000*) teritorijām, īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kas līdz šim Kurzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem nav tikusi izvērtēta, līdz ar to konkrētajai Attīstības programmai nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programmai 2021.–2027. gadam.

Direktora p.i.

(paraksts*)

I.Kramzaka

Direktora vietniece

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu